

Kitesurfen in Noord-Hollandse Natura 2000-gebieden

17 december 2009

Kitesurfen in Noord-Hollandse Natura 2000-gebieden

Verantwoording

Titel	Kitesurfen in Noord-Hollandse Natura 2000-gebieden
Opdrachtgever	Provincie Noord-Holland
Contactpersoon	Nic Grandiek
Projectleider	Frank Aarts
Auteur(s)	Frank Aarts
Projectnummer	4637195
Aantal pagina's	58 (exclusief bijlagen)
Datum	17 december 2009
Handtekening	Ontbreekt in verband met digitale versie. Dit rapport is aantoonbaar vrijgegeven.

Colofon

Tauw bv
Vestiging Utrecht
Australiëlaan 5
Postbus 3015
3502 GA Utrecht
Telefoon (030) 282 48 24
Fax (030) 288 94 84

Dit document is eigendom van de opdrachtgever en mag door hem worden gebruikt voor het doel waarvoor het is vervaardigd met inachtneming van de rechten die voortvloeien uit de wetgeving op het gebied van het intellectuele eigendom. De auteursrechten van dit document blijven berusten bij Tauw. Kwaliteit en verbetering van product en proces hebben bij Tauw hoge prioriteit. Tauw hanteert daartoe een managementsysteem dat is gecertificeerd dan wel geaccrediteerd volgens:

- NEN-EN-ISO 9001.

Kenmerk R001-4637195FAA-kmi-V01-NL

Inhoud

Verantwoording en colofon	5
1 Inleiding.....	11
1.1 Aanleiding en doel	11
1.2 Aannamen en afbakening onderzoek.....	11
1.3 Leeswijzer	12
2 Kitesurflocaties en methodiek	15
2.1 Kitesurflocaties	15
2.2 Inhoudelijke analyse	17
2.3 Cumulatie	18
3 Effecten van kitesurfen op vogels	23
4 Analyse per Natura 2000-gebied	27
4.1 Kitesurflocaties Markermeer en IJmeer.....	27
4.1.1 Schellinkhout	27
4.1.2 Warder.....	29
4.1.3 Edam	31
4.1.4 Hemmeland	34
4.1.5 IJburg	36
4.1.6 Muiderberg	37
4.2 Kitesurflocaties IJsselmeer.....	39
4.2.1 Medemblik	39
4.2.2 Andijk.....	42
4.2.3 Enkhuizen.....	44
4.3 Kitesurflocaties Waddenzee	47
4.4 Kitesurflocaties Noordzeekustzone	50
4.4.1 Algemeen	50
4.4.2 Kitesurfen buiten Natura 2000-gebied Noordzeekustzone.....	50
4.4.3 Kitesurfen binnen Natura 2000-gebied Noordzeekustzone.....	50
4.5 Kitesurflocaties Eemmeer & Gooimeer Zuidoever	53
4.5.1 Huizen	53
4.5.2 Stichtse Brug	53
5 Conclusies	57

6 Bronvermelding 61

Bijlage(n)

1. Instandhoudingsdoelen relevante Natura 2000-gebieden
2. Voorbeeld telgegevens
3. Kaarten relevante Natura 2000-gebieden

1

Inleiding

Kenmerk R001-4637195FAA-kmi-V01-NL

1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt toegelicht wat het aanleiding en doel is van dit rapport. Tevens wordt de link gelegd met de wetgeving en de beheerplannen die voor elk Natura 2000-gebied worden opgesteld.

1.1 Aanleiding en doel

Op veel Noord-Hollandse (kust)wateren wordt gekitesurft. Een groot deel van deze wateren behoort tot een Natura 2000-gebied in het kader van de Vogel- en/of Habitatrichtlijn. Het is mogelijk dat kitesurfen een (significant) negatief effect heeft op de instandhoudingsdoelen die voor deze gebieden gelden. Of, en zo ja waar dit het geval is, is echter niet bekend.

De Provincie is voor vergunningverlening en handhaving bevoegd gezag in het kader van de NB-wet. Tevens is de provincie mede bevoegd gezag voor de beheerplannen waar de kustwateren (zoet en zout) onder vallen. RWS (IJsselmeergebied) en LNV (Waddenzee en Noordzeekustzone) zijn voor deze plannen voortouwnemer. Om zicht te krijgen op de kitesurfproblematiek in Natura 2000-gebieden heeft de Provincie opdracht gegeven om in kaart te brengen of, en zo ja, op welke wijze, het gebruik door deze kitesurfers (significant) negatieve effecten heeft op de instandhoudingsdoelstellingen in het IJsselmeergebied, de Waddenzee en de Noordzee.

In dit onderzoek wordt daarom voor alle kitesurflocaties een analyse uitgevoerd naar de effecten op de instandhoudingsdoelen, die voor het betreffende Natura 2000-gebied zijn geformuleerd. Het doel van dit rapport is tweeledig. Ten eerste vult het een kennisleemte over de effecten van kitesurfen op de instandhoudingsdoelstellingen in Noord-Holland. Ten tweede moet het rapport aanknopingspunten bieden om te komen tot zinvolle input voor de in het kader van Natura 2000 op te stellen beheerplannen, waarbij per locatie kan worden aangegeven of, en zo ja, op welke wijze (zonering in ruimte en tijd) kitesurfen hier kan plaatsvinden zonder een (significant) negatief effect op de instandhoudingsdoelen.

In het kader van het op te stellen beheerplan voor het IJsselmeergebied zal een aantal locaties ook worden meegenomen in de Nadere Effecten Analyse voor dit gebied. De conclusies van dit rapport en die in het NEA zullen op elkaar worden afgestemd.

1.2 Aannamen en afbakening onderzoek

Om de studie af te bakenen wordt een aantal aannamen gedaan:

- De effectanalyse wordt alleen uitgevoerd voor de activiteit 'kitesurfen', overige watersporten worden buiten beschouwing gelaten

- Natuurwaarden worden in dit rapport omschreven als de Vogel- en Habitatrichtlijnsoorten en Habitatrichtlijntypen, waarvoor de relevante Natura 2000-gebieden zijn aangewezen. Alle overige “natuurwaarden” worden niet beschouwd

Daarnaast zijn de beoogde locaties in de zomer van 2009 bezocht.

1.3 Leeswijzer

Dit rapport betreft een analyse per kitesurflocatie. De daarvoor toegepaste methode wordt toegelicht in hoofdstuk 2. Hoofdstuk 2 geeft eveneens een overzicht van de behandelde kitesurflocaties. In hoofdstuk 3 wordt uitgelegd welke negatieve effecten als gevolg van kitesurfen mogelijk op kunnen treden. In hoofdstuk 4 volgt de analyse per kitesurflocatie voor de relevante Natura 2000-gebieden. Tot slot worden in hoofdstuk 5 de conclusies kort samengevat en wordt inzicht gegeven in het vervolg.

Kitesurflocaties en methodiek

2

2 Kitesurflocaties en methodiek

In dit hoofdstuk wordt uiteengezet welke locaties zijn onderzocht en hoe de inhoudelijke analyse per locatie is uitgevoerd.

2.1 Kitesurflocaties

De locaties die zijn onderzocht, zijn aangedragen door de Nederlandse Kitesurf Vereniging (NKV en www.nederlandsekitesurfvereniging.nl). Andere locaties worden niet onderzocht, omdat kitesurfen op die locaties niet mogelijk is vanwege harde bedekking of het ontbreken van geschikte opstapplaatsen. In tabel 2.1 zijn de onderzochte locaties weergegeven. Per locatie staat tevens het relevante Natura 2000-gebied vermeld.

Tabel 2.1 Bekende kitesurflocaties in de Provincie Noord-Holland, die tevens gelegen zijn in een Natura 2000-gebied (NKV, februari 2009).

Kitesurflocaties	Geschat aantal kitesurfers per dag	Jaargetijde activiteit	Relevant Natura 2000-gebied
Stichtse Brug	100	Zomer	Eemmeer en Gooimeer zuidoever
Huizen	50	Zomer	Eemmeer en Gooimeer zuidoever
Muiderberg	150	Zomer	Markermeer en IJmeer
Amsterdam – IJburg		Jaarrond	Markermeer en IJmeer
Hemmeland	50	Zomer	Markermeer en IJmeer
Edam	50	Zomer	Markermeer en IJmeer
Warder	50	Zomer	Markermeer en IJmeer
Schellinkhout	200	Jaarrond	Markermeer en IJmeer
Enkhuizen	200	Jaarrond	IJsselmeer
Andijk	50	Zomer	IJsselmeer
Medemblik	100	Zomer	IJsselmeer
Texel (Ceres)			Waddenzee
Texel (Dijkmanshuizen)			Waddenzee
Texel (Paal 9)			Noordzeekustzone
Texel (Paal 17)			Noordzeekustzone
Den Helder			Noordzeekustzone
Callantsoog			Noordzeekustzone

Figuur 2.1 Overzichtskaart met de ligging van de kitesurflocaties die in dit rapport worden onderzocht. Achter elke locatie staat aangegeven in welke paragraaf de locatie wordt behandeld.

2.2 Inhoudelijke analyse

Om te analyseren waar zich binnen de Natura 2000-gebieden (mogelijk) effecten voordoen, is de volgende methode toegepast:

Stap 1 – In beeld brengen welke Natura 2000-gebieden relevant zijn voor dit onderzoek. Daarbij wordt de aanname gedaan dat dit alleen de Natura 2000-gebieden zijn, waar kitesurfen ook daadwerkelijk fysiek plaatsvindt en er geen effecten zijn op aangrenzende Natura 2000-gebieden. De relevante Natura 2000-gebieden staan vermeld in tabel 2.2.

Tabel 2.2 Relevante en niet-relevante Natura 2000-gebieden

Relevant	Niet relevant
Noordzeekustzone	Duinen en Lage land Texel
Waddenzee	Polder Zeevang
IJsselmeer	Zwanenwater en Pettemerduinen
Markermeer en IJmeer	Abtskolk en de Putten
Eemmeer en Gooimeer zuidoever	

Tevens wordt per Natura 2000-gebied bepaald welke instandhoudingsdoelen van belang zijn (in bijlage 1). De instandhoudingsdoelen (soorten) waar op voorhand geen effect op wordt verwacht, worden in bijlage 1 aangegeven. De vogelrichtlijnsoorten waarop een effect niet op voorhand is uit te sluiten, vormen het toetsingskader.

Stap 2 – De effecten van kitesurfen op vogels worden inzichtelijk gemaakt. Op basis van bestaande literatuur worden de effecten van kitesurfen op (rustende en foeragerende) vogels beschreven. In hoofdstuk 3 worden deze effecten toegelicht.

Stap 3 – Analyse van de vogelgegevens. De analyse is gebaseerd op de telgegevens, verkregen via Rijkswaterstaat (RWS RIZA, 2009). De gegevens betreffen gemiddelde aantallen vogels per telgebied over de periode 2000/2001 – 2004/2005. Ook geven de gegevens een beeld welke periode een bepaalde soort gebruik maakt van het desbetreffende Natura 2000-gebied. De gegevens zijn visueel weergegeven op een overzichtskaart.

De basis van de telgegevens zijn de maandelijkse tellingen die worden uitgevoerd door Rijkswaterstaat. Daarbij worden alle relevante soorten per telgebied geteld, inclusief de aantallen vogels op de oever, dus net buiten de telgebieden. Aangenomen wordt dat kitesurfen geen effect heeft op deze vogels, derhalve blijven deze gegevens buiten beschouwing. Een voorbeeld van de visuele telgegevens is weergegeven in bijlage 2.

Vervolgens worden alle relevante kitesurflocaties gekoppeld aan bijbehorend(e) telgebied(en). Daarbij wordt rekening gehouden met een gemiddelde effectafstand van circa 700 meter (zie hoofdstuk 3). Dat kan betekenen dat meerdere telgebieden relevant zijn voor één kitesurflocatie. Uit de telgegevens wordt vervolgens de volgende informatie gehaald:

- Welke soorten zijn aanwezig binnen (of nabij) het door kitesurfen beïnvloede gebied (*ruimtelijke analyse*)?
- Zodra een soort aanwezig is, in welke mate is de soort aanwezig? Gebruikt slechts een (zeer) klein deel van de populatie het beïnvloede deel van het gebied of behoort het kitesurfgebied tot een zeer belangrijk gedeelte voor de populatie, bijvoorbeeld als gevolg van een aanwezige voedselbron (*ruimtelijke analyse*)
- In welke periode van het jaar is de soort aanwezig binnen het beïnvloede gebied (*temporele analyse*)?

De bovenstaande informatie wordt uitgewerkt per kitesurflocatie in tabellen (zie hoofdstuk 4). In de tabellen staat in welke maanden de doelsoort aanwezig is (jan – dec) en in welke mate (rood voor relatief grote aantallen, oranje voor lage aantallen en wit voor afwezigheid). De kleurcodes gelden voor de aanwezigheid binnen het totale Natura 2000-gebied en zijn dus niet locatiespecifiek. Om een idee te krijgen van de aantallen per locatie wordt hiervan een schatting gegeven in de laatste kolom.

Stap 4 – Tot slot wordt per locatie een advies gegeven over de maanden waarin gekitesurft kan worden. Dit wordt weergegeven in een balk met 12 vakjes corresponderend met de maanden, waarbij een groen vakje kitesurfactiviteiten toestaat en een rood vakje adviseert niet te kitesurfen in de betreffende maand.

Bij het uitvoeren van de analyse is de situatie *op dit moment* beschouwd. Hierbij is geen rekening gehouden met eventuele autonome ontwikkelingen en een mogelijke af- of toename van bepaalde vogelsoorten in het algemeen of op een specifieke locatie. Tevens wordt op elke locatie de jaarronde situatie beschouwd, dus zowel de winter- als de zomersituatie. In enkele gevallen wordt daarbij verwezen naar tabel 2.1, waarin voor de meeste locaties staat in welke periode de kitesurfactiviteiten plaatsvinden.

2.3 Cumulatie

Bij het toetsen van effecten aan de Natuurbeschermingswet 1998 dient ook rekening te worden gehouden met *cumulatie*. Zo kan het bijvoorbeeld zijn dat er bij twee afzonderlijke initiatieven of ruimtelijke ontwikkelingen geen sprake is van een effect, maar dat er wel sprake is van een effect als beide initiatieven ten uitvoer worden gebracht. In deze fase is dat voor kitesurfen niet in te schatten. Er is daarom voor gekozen de analyse *worstcase* uit te voeren. Dat wil zeggen dat er *altijd* sprake is van een effect op aanwezige (broed)vogels op het moment dat er wordt

gekitesurft, onafhankelijk van het aantal kitesurfers. In dat geval is van cumulerende effecten op één locatie geen sprake. Cumulerende effecten als gevolg van kitesurfactiviteiten en overig gebruik op meerdere locaties op hetzelfde moment zijn eveneens niet meegenomen in deze analyse. Totale cumulatie van het volledige gebruik van de Natura 2000-gebieden moet worden geregeld in het beheerplan. Tevens kunnen daarvoor in het kader van het beheerplan mitigerende maatregelen worden opgenomen.

Als in een later stadium blijkt dat de effecten (op een specifieke locatie) genuanceerd kunnen worden, bijvoorbeeld door monitoringsresultaten of resultaten uit de Nadere Effect Analyse, dan wordt hierbij aangesloten.

Kenmerk R001-4637195FAA-kmi-V01-NL

Effecten van kitesurfen op vogels

3

3 Effecten van kitesurfen op vogels

In dit hoofdstuk wordt op basis van de bestaande literatuur inzicht gegeven in de effecten van kitesurfen op vogels.

Verstoring bij vogels kan verscheidene effecten hebben; fysiologische effecten (bijvoorbeeld verhoogde hartslag), effecten op het gedrag en de verspreiding en in de voedselbehoefte en energiehuishouding. Deze effecten kunnen leiden tot een verlaagde reproductie en overlevingskans. Tevens kan de habitat minder geschikt worden als foerageer- of broedgebied. De grootte van de impact hangt af van de mate van verstoring, het habitattype en eventueel aanwezige toevluchtgebieden in de omgeving. De verstoring heeft ook verschillende effecten op verschillende soorten. Tevens is er een verschil tussen migrerende en broedende soorten. Het verstoringseffect op bepaalde soorten is onder andere te meten in de vluchtafstand. Dit is de afstand tussen de verstoringbron en de vogel op het moment dat deze stopt met foerageren, opkijkt en wegvliegt [Krijgsveld *et al.*, 2008].

Naar verstoringseffecten op vogels van de aanwezigheid van kitesurfers is tot op heden weinig onderzoek gedaan. Onder de (mogelijk) aanwezige verstoringbronnen op het water, staat de impact van een kitesurfer echter op de derde plaats na de speedboot en de waterscooter. Dit is gebaseerd op de onvoorspelbaarheid van de bewegingen en de zichtbaarheid van de kite [Krijgsveld *et al.*, 2008]. Daarnaast is de daadwerkelijke impact ook afhankelijk van de duur en frequentie van de kitesurfers evenals de mate van overlap in het gebruik van het gebied met de vogels. Een kitesurfer kan zich, net zoals de windsurfer of een kanoër, bewegen op locaties waar het voor andere 'voertuigen' te ondiep is. Dit kan zorgen voor een grotere mate van overlap in gebruik van gebied, aangezien de ondiepe gedeeltes vaak door meerdere soorten in gebruik zijn als rust of foerageer gebied. Hierdoor ondervinden herbivore soorten (onder andere Kleine zwaan, Pijlstaart, Krakeend), die meer afhankelijk zijn van ondiepe wateren, meer effect van de kitesurfers [Jansen, 2009].

Kitesurfen komt sterk overeen met windsurfen, als het gaat om gebiedsgebruik, snelheid en gedrag. Het verstoringseffect van een kitesurfer is gelijk aan het effect dat een surfer veroorzaakt, alleen groter. De kite is van verre afstand al goed zichtbaar en verplaatst zich snel. De snelle en onverwachte bewegingen in de lucht van de kite leidt tot verhoogde verstoringseffecten op vogels.

Kitesurfers leiden, gebaseerd op waarnemingen, tot een grotere vluchtafstand bij vogels in vergelijking met windsurfers. Het effect van verstoring verschilt echter per soort. Soorten die overdag foerageren in de open wateren (futen), komen op voorhand meer in aanraking met

aanwezige kitesurfers in vergelijking met soorten die overdag rusten op plaatsen zonder wind of golven (kuif- en tafeleenden). Daarnaast is er een verschil in verstoringsgevoeligheid tussen verschillende soorten. Over het algemeen heeft een vogel met grotere massa een grotere verstoringsgevoeligheid in vergelijking met kleine, lichte vogels [Krijgsveld *et al.*, 2008]. Uit onderzoek [Jansen, 2009] blijkt ook dat de Kleine zwaan een grotere vluchtafstand heeft in vergelijking tot de Krakeend. Tevens hebben zowel de Krakeend als de Kleine zwaan een grotere vluchtafstand bij kitesurfers dan bij windsurfers. De Wilde en Kleine zwaan toonden al alertheid bij een afstand van 1400 meter, ze stopten met foerageren bij een gemiddelde afstand van 1000 meter en de Kleine zwaan had een vluchtafstand van 700 meter. Terwijl bij een windsurfer de vluchtafstand 350 meter bedroeg. De vernomen vluchtafstand van de Krakeend bedroeg 550 meter ten opzichte van een kitesurfer. Van de soorten die wegvliegen na een confrontatie met kitesurfers, keert een aantal gewoon weer terug naar de locatie wanneer de rust is wedergekeerd. Een ander gedeelte zoekt een andere plek op en keert niet terug [Jansen, 2009 & Krijgsveld *et al.*, 2008].

Figuur 3.1 Een kitesurfer in actie (Foto: Luc Hoogenstein)

4

Analyse per Natura 2000-gebied

4 Analyse per Natura 2000-gebied

In dit hoofdstuk wordt per beoogde kitesurflocatie beschreven of kitesurfen een belemmering vormt voor de instandhoudingsdoelen. Alle locaties worden kort beschreven en zijn voorzien van een overzichtskaart.

4.1 Kitesurflocaties Markermeer en IJmeer

4.1.1 Schellinkhout

De kitesurflocatie Schellinkhout ligt aan de noordkant van het Markermeer ten oosten van Hoorn. De locatie ligt in een soort baai. In de zomer bevinden zich surfscholen op het strandje bij de locatie.

Figuur 4.1 Ligging van de kitesurflocatie bij Schellinkhout, inclusief de indicatieve begrenzing

In de onderstaande tabel staat voor de kitesurflocatie bij Schellinkhout aangegeven welke relevante soorten aanwezig zijn ter plaatse van de locatie. Tevens staat weergegeven in welke maanden de soorten aanwezig zijn. Na de tabel wordt uitgewerkt of de aanwezigheid van de soorten een mogelijk knelpunt oplevert.

Locatie	Soorten	Maand												Aantal
Schellinkhout (Jaarrond)	Kuifeend	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	50
	Tafeleend	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	50
	Meerkoet	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	50
	Fuut	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	50
	Aalscholver	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	5
	Visdief (jagend)	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	25

Smient	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	25
Krakeend	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	10
Grauwe gans	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	50
Brandgans	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	50

	Soort in (vrij) grote aantallen aanwezig
	Soort in (zeer) kleine aantallen aanwezig
	Soort niet aanwezig

Voor de kust bij Schellinkhout komen 10 vogelrichtlijnsoorten voor die dit deel gebruiken als rust-, slaap- of foerageergebied. Dit zijn Kuifeend, Tafeleend, Meerkoet, Fuut, Aalscholver, Visdief, Krakeend, Grauwe gans, Brandgans en Smient.

Temporele analyse – Van de meeste soorten, die van de oeverzone bij Schellinkhout gebruikmaken, ligt het zwaartepunt in de wintermaanden. Dit is grofweg van september tot en met maart. Alleen Aalscholver, Visdief en Krakeend maken ook tijdens de zomermaanden (maart tot september) gebruik van de oeverzone om te foerageren. Dit geldt in mindere mate voor ruiende kuifeenden en meerkoeten, die vanaf juli in zeer kleine aantallen aanwezig zijn.

Ruimtelijke analyse – Een ruimtelijke analyse leert dat de voor Schellinkhout relevante vogelrichtlijnsoorten niet in belangrijke aantallen verblijven of foerageren langs de oever bij Schellinkhout. Het gaat steeds om (zeer) kleine aantallen.

Conclusie – Het grootste deel van de soorten is alleen in de wintermaanden (september – maart) aanwezig langs de kust. Hierbij gaat het in alle gevallen om kleine tot zeer kleine aantallen, in vergelijking met de aantallen langs overige delen van de oeverzone van het Markermeer en IJmeer. Ook de soorten (Visdief, Aalscholver, Krakeend, Meerkoet en Kuifeend) die in de zomermaanden gebruik maken van de oeverzone, doen dat in zeer kleine aantallen. Tevens ligt het zwaartepunt van het voorkomen van deze soorten elders in het Natura 2000-gebied. Kitesurfen heeft nabij Schellinkhout, zowel in de zomer als de winter, naar verwachting geen (significant) negatief effect op de Vogelrichtlijnsoorten, waarvoor het Markermeer en IJmeer zijn aangewezen.

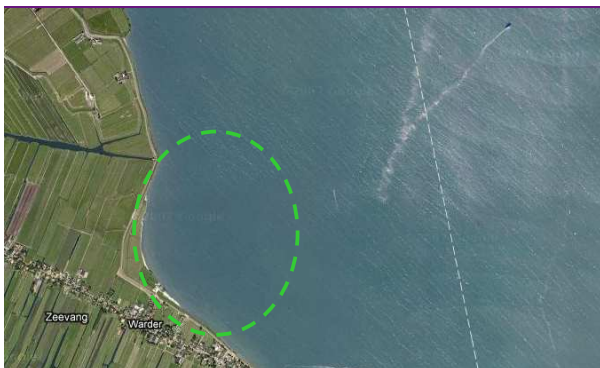
Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	------	-----	-----	-----

Figuur 4.2 Impressie van de kitesurflocatie bij Schellinkhout

4.1.2 Warder

De locatie Warder ligt aan de westkant van het Markermeer op een klein strandje direct aan de dijk. Ten westen van de locatie ligt Polder Zeevang.

Figuur 4.3 Ligging van de kitesurflocatie bij Warder, inclusief de indicatieve begrenzing

In de onderstaande tabel staat voor de kitesurflocatie bij Warder aangegeven welke relevante soorten aanwezig zijn ter plaatse van de locatie. Tevens staat weergegeven in welke maanden de soorten aanwezig zijn. Na de tabel wordt uitgewerkt of de aanwezigheid van de soorten een knelpunt oplevert.

Locatie	Soorten	Maand												Aantal
Warder (Zomer)	Kuifeend	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	100
	Meerkoet	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	100
	Brilduiker	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	> 25
	Fuut	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	2
	Nonnetje	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	2
	Grote zaagbek	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	2
	Smient	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	1000
	Krakeend	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	10
	Tafeleend	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	50
	Grauwe gans	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	10
	Brandgans	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	50

	Soort in (vrij) grote aantallen aanwezig
	Soort in (zeer) kleine aantallen aanwezig
	Soort niet aanwezig

Voor de kust bij Warder komen 11 vogelrichtlijnsoorten voor die dit deel gebruiken als rust-, slaap- of foerageergebied. Dit zijn Kuifeend, Meerkoet, Brilduiker, Fuut, Nonnetje, Grote zaagbek, Smient, Krakeend, Tafeleend, Grauwe gans en Brandgans.

Temporele analyse – Vrijwel alle relevante soorten maken van april tot en met september geen gebruik van de oeverzone nabij Warder. Uitzonderingen hierop in de zomermaanden zijn de Fuut (gehele jaar, maar de belangrijkste aantallen pas vanaf oktober), Meerkoet (vanaf juli, maar de belangrijkste aantallen vanaf september) en de Krakeend (gehele jaar, met de belangrijkste aantallen van juni tot en met oktober). Tevens is de Tafeleend vanaf september aanwezig. Alle overige soorten maken gebruik van de oeverzone nabij Warder in het winterhalfjaar (oktober tot en met maart).

Ruimtelijke analyse – Van de soorten die ook in de zomermaanden aanwezig zijn nabij Warder, gaat het slechts om zeer kleine aantallen. Ruiende futen (juli tot en met september) hebben de belangrijkste ruiplaats langs de Houtribdijk en bij Lelystad.

De aantallen bij Warder zijn niet van grote betekenis. Ditzelfde geldt voor de kleine aantallen meerkoeten in deze periode. Aangezien de Krakeend langs de gehele oeverzone voorkomt is de verwachting dat deze soort weinig plaatsgebonden is en bij mogelijke verstoring een rustig deel van de oeverzone opzoekt. Van soorten die vanaf oktober nabij Warder aanwezig zijn bevinden zich wel grote aantallen van de Brilduiker en de Smient binnen de invloedssfeer. Voor beide soorten lijkt de oeverzone bij Warder een belangrijk rust- en foerageergebied. Een mogelijk effect op beide soorten als gevolg van kitesurfactiviteiten in deze periode is niet op voorhand uit te sluiten. Dit geldt wel voor de Kuifeend, Tafeleend, Meerkoet, Fuut, Nonnetje, Grote zaagbek, Grauwe gans en Brandgans die ook in het winterhalfjaar aanwezig zijn nabij Warder. Daarvan ligt het zwaartepunt duidelijke op een andere locatie in het Natura 2000-gebied en zij komen langs vrijwel de gehele overige oeverzone, inclusief Warder, in kleine aantallen voor.

Conclusie – In de zomer (april tot en met september) zijn geen grote aantallen vogelrichtlijnsoorten aanwezig, die een mogelijk effect ondervinden als gevolg van de kitesurfactiviteiten. In de winter vormt de oeverzone nabij Warder voor ondermeer de Brilduiker en de Smient een belangrijk rust- en foerageergebied. Hierdoor is een (significant) negatief effect als gevolg van kitesurfactiviteiten niet op voorhand uit te sluiten. Kitesurfen vormt in de periode april – september geen verstoring.

4.1.3 Edam

Kitesurflocatie Edam ligt bij de haven van Edam en bestaat uit twee delen; één ten noorden en één ten zuiden van de haven. De kitesurfers starten vanaf een klein strandje.

Figuur 4.4 Ligging van de kitesurflocatie bij Edam, inclusief de indicatieve begrenzing.

In de navolgende tabel staat voor de kitesurflocatie bij Edam aangegeven welke relevante soorten aanwezig zijn ter plaatse van de locatie. Tevens staat weergegeven in welke maanden

de soorten aanwezig zijn. Na de tabel wordt uitgewerkt of de aanwezigheid van de soorten een knelpunt oplevert.

Locatie	Soorten	Maand												Aantal
Edam (Zomer)	Kuifeend	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	100
	Tafeleend	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	50
	Meerkoet	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	20
	Fuut	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	4
	Nonnetje	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	5
	Visdief (jagend)	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	25
	Krakeend	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	10
	Brandgans	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	10
	Smient	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	550
	Lepelaar	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	5

	Soort in (vrij) grote aantallen aanwezig
	Soort in (zeer) kleine aantallen aanwezig
	Soort niet aanwezig

Voor de kust bij Edam komen 10 vogelrichtlijnsoorten voor die dit deel gebruiken als rust-, slaap- of foerageergebied. Dit zijn Kuifeend, Tafeleend, Meerkoet, Fuut, Nonnetje, Visdief, Krakeend, Brandgans, Smient en Lepelaar.

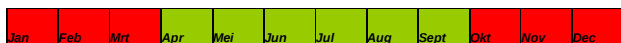
Temporele analyse – Het grootste deel van de relevante soorten voor Edam is alleen in het winterhalfjaar aanwezig; september tot en met maart. Dit geldt alleen niet voor de Visdief, de Lepelaar en de Krakeend, welke voornamelijk in het voorjaar en de zomer aanwezig zijn (april – september).

Ruimtelijke analyse – Voor het grootste deel van de relevante soorten voor Edam ligt het zwaartepunt van de verspreiding binnen het Markermeer en IJmeer niet bij de oeverzone bij Edam. Kuifeend, Tafeleend, Meerkoet, Fuut, Brandgans en Visdief komen in (zeer) kleine aantallen voor, maar andere delen van het Markermeer en IJmeer vervullen een belangrijkere functie. De Krakeend kent geen echt zwaartepunt binnen het Natura 2000-gebied. Aangezien de Krakeend langs de gehele oeverzone voorkomt is de verwachting dat deze soort weinig plaatsgebonden is en bij mogelijke verstoring een rustig deel van de oeverzone opzoekt. De Smient komt van oktober tot maart in grote aantallen voor langs de gehele west- en noordoever, ook ter hoogte van Edam. Bij kitesurfactiviteiten in dit deel van het Markermeer is een negatief effect op de Smient niet uit te sluiten. Aangezien de Smient alleen in het

winterhalfjaar aanwezig is en de kitesurfactiviteiten bij Edam alleen in de zomer (april – augustus) plaatshebben is een effect echter uitgesloten.

Voor de Lepelaar ligt dit anders. Deze soort is in het voorjaar en de zomer aanwezig om te foerageren en gebruikt (mogelijk) enkele delen van het Markermeer en IJmeer, waaronder een klein deel nabij Edam. Het optimale foerageergebied voor de Lepelaar ligt echter niet in het Markermeer en IJmeer, maar in de achterliggende droogmakerij en veenweidegebieden met een grote hoeveelheid geschikte sloten en watergangen. Het achterliggende gebied wordt vele malen belangrijker geacht als foerageergebied voor de Lepelaar. Voor de instandhouding van de soort wordt het deel nabij Edam, dat in Natura 2000-gebied Markermeer en IJmeer ligt, niet als belangrijk beschouwd. Een negatief effect op de Lepelaar als gevolg van kitesurfactiviteiten in de zomer wordt uitgesloten.

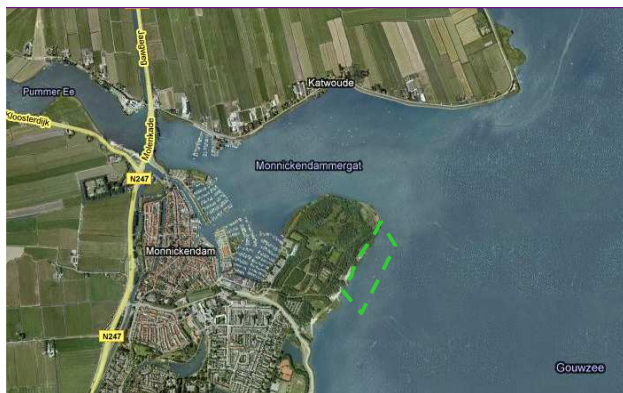
Conclusie – Aangezien in Edam alleen 's zomers kitesurfactiviteiten plaatsvinden (zie tabel 2.1), is een negatief effect op wintergasten, waaronder de Smient, uitgesloten. Dit betekent echter wel dat kitesurfactiviteiten in de toekomst niet in de winter toegestaan kunnen worden. Een (significant) negatief effect van de activiteiten op de Lepelaar wordt niet verwacht, omdat Natura 2000-gebied Markermeer en IJmeer niet over het optimale foerageerhabitat beschikt. Dit ligt in het polder- en veenweidegebied achter de dijk

Figuur 4.5 Impressie van de locatie bij Edam. Dit betreft de locatie ten noorden van de haven.

4.1.4 Hemmeland

De locatie Hemmeland ligt aan de oostkant van recreatiegebied Hemmeland bij Monnickendam. Dit is een druk bezocht recreatiegebied voor verschillende watersporten. De locatie grenst aan de Gouwezee. Dit is een zeer vogelrijk gebied met grote aantallen vogels.

Figuur 4.6 Ligging van de kitesurflocatie bij Hemmeland, inclusief de indicatieve begrenzing.

In de onderstaande tabel staat voor de kitesurflocatie bij Hemmeland aangegeven welke relevante soorten aanwezig zijn ter plaatse van de locatie. Tevens staat weergegeven in welke maanden de soorten aanwezig zijn. Na de tabel wordt uitgewerkt of de aanwezigheid van de soorten een knelpunt oplevert.

Locatie	Soorten	Maand												Aantal
Hemmeland (Zomer)	Kuifeend	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	600
	Tafeleend	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	50
	Meerkoet	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	1500
	Brilduiker	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	10
	Fuut	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	4
	Grote zaagbek	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	2
	Krooneend	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	1
	Smient	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	10
	Grauwe gans	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	150

	Soort in (vrij) grote aantallen aanwezig
	Soort in (zeer) kleine aantallen aanwezig
	Soort niet aanwezig

Voor de kust bij Hemmeland komen 9 vogelrichtlijnsoorten voor die dit deel gebruiken als rust-, slaap- of foerageergebied. Dit zijn Kuifeend, Tafeleend, Krooneend, Meerkoet, Fuut, Brilduiker, Grote zaagbek, Smient en Grauwe gans.

Temporele analyse – Het grootste deel van de soorten maakt alleen in de periode oktober tot en met maart gebruik van de oeverzone nabij Hemmeland. De Kuifeend, Krooneend, Meerkoet en Fuut bevinden zich echter al vanaf juli in de oeverzone.

Ruimtelijke analyse – Belangrijke opmerking bij de ruimtelijke analyse is het feit dat in deze analyse alleen de gegevens van de oeverzone rondom recreatieterrein Hemmeland zijn betrokken. Het deel meer richting open water (midden op de Gouwzee) is buiten beschouwing gelaten. Dit deel is echter één van de belangrijkste gebieden voor ruiende en foeragerende vogels. Als dit deel wel tot de invloedssfeer wordt gerekend komen de aantallen aanwezige vogels binnen de invloedssfeer vele malen hoger uit. Deze systematiek heeft tot gevolg dat, in het geval van toestaan van de kitesurfactiviteiten, er een duidelijke begrenzing moet worden aangebracht tussen de oeverzone (waar de activiteit wordt toegestaan) en het deel verder van de oever (waar de activiteit strikt verboden is).

Vrijwel alle soorten die in de winter (vanaf oktober) aanwezig zijn nabij Hemmeland hebben hun zwaartepunt in (of nabij) dit deel. De Gouwzee vormt een zeer belangrijke locatie voor rustende en foeragerende vogels in de winter. In deze periode mag kitesurfen derhalve niet worden toegestaan.

De Kuifeend, Krooneend, Meerkoet en Fuut maken al vanaf juli gebruik van de oeverzone rondom Hemmeland. De Kuifeend en Fuut doen dat met name om te ruien en de Meerkoet en Krooneend foerageren op waterplanten. De belangrijkste ruiplaatsen van de Fuut en de Kuifeend bevinden zich echter langs de Houtribdijk en nabij Lelystad. Slechts een heel klein deel ruit nabij Hemmeland. Een effect op deze soorten als gevolg van kitesurfactiviteiten in deze periode (juli tot en met september) wordt derhalve niet verwacht. Voor de Meerkoet ligt dit anders. Deze soort maakt juist in de periode juli tot en met september in grote aantallen gebruik van de oeverzone rondom Hemmeland om te foerageren. Een negatief effect op deze soort in deze periode als gevolg van kitesurfactiviteiten is niet op voorhand uit te sluiten.

Conclusie – De oeverzone rondom Hemmeland is een zeer belangrijk gebied voor rustende en foeragerende vogels. Met name in de winter (september – maart) wordt hier door grote aantallen vogels gebruik van gemaakt. In deze periode kan er niet gekitesurft worden, omdat een significant negatief effect niet is uit te sluiten. In de zomerperiode (juli en augustus) vormt het gebied rondom Hemmeland een belangrijk foerageergebied voor de Meerkoet. Dit is in deze periode één van de belangrijkste foerageergebieden in het Natura 2000-gebied.

Een significant negatief effect op de Meerkoet als gevolg van kitesurfactiviteiten in deze periode is niet op voorhand uit te sluiten. Er wordt geadviseerd de situatie in de maanden juli en augustus te monitoren en aan de hand daarvan een definitieve beslissing te nemen of de kitesurfactiviteiten in deze maanden doorgang kunnen vinden.

Voor de maanden waarin wel gekitesurft kan worden, wordt geadviseerd middels betoning een duidelijke begrenzing aan te geven met de Gouwzee.

Opmerking – Het gebied rondom Hemmeland (en de Gouwzee) is naast Vogelrichtlijngebied ook aangewezen in het kader van de Habitatrichtlijn voor het Habitattype ‘Kranswierwateren’. Als gevolg van de kitesurfactiviteiten in dit gebied wordt geen effect verwacht op dit habitattype.

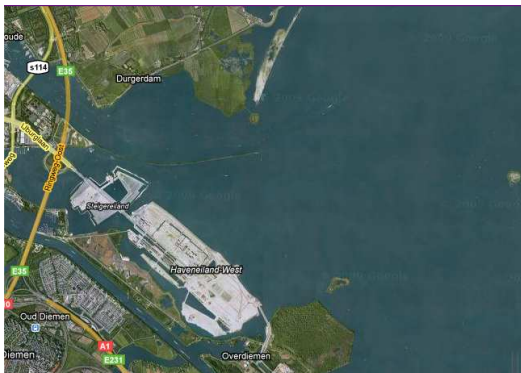

Figuur 4.7 Een impressie van de kitesurflocatie bij Hemmeland, kijkend in de richting van de Gouwzee

4.1.5 IJburg

De begrenzing van Natura 2000-gebied Markermeer en IJmeer ligt ruim om IJburg heen (zie kaart hoofdstuk 3). Vanuit het oogpunt van natuurwetgeving kan op deze locatie jaarrond worden gekitesurft, zonder dat instandhoudingsdoelen worden geschaad. Belangrijke eis is wel dat het kitesurfgebied op een zodanige manier wordt gezoneerd dat ook geen sprake is van externe effecten op vogelrichtlijnsoorten die wél binnen het Natura 2000-gebied verblijven. Geadviseerd wordt om minimaal 500 meter bij de grenzen van het Natura 2000-gebied vandaan te blijven.

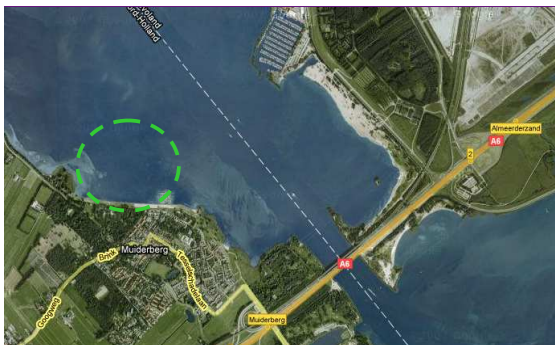

Figuur 4.8 Ligging van de kitesurflocatie bij IJburg.

4.1.6 Muiderberg

De locatie Muiderberg ligt aan de westkant van Muiderberg. De locatie is een zeer drukke watersportlocatie.

Figuur 4.9 Ligging van de kitesurflocatie bij Muiderberg, inclusief de indicatieve begrenzing.

In de onderstaande tabel staat voor de kitesurflocatie bij Muiderberg aangegeven welke relevante soorten aanwezig zijn ter plaatse van de locatie. Tevens staat weergegeven in welke maanden de soorten aanwezig zijn. Na de tabel wordt uitgewerkt of de aanwezigheid van de soorten een knelpunt oplevert.

Locatie	Soorten	Maand												Aantal
		Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	
Muiderberg (Zomer)	Kuifeend													1500
	Tafeleend													550
	Meerkoet													300

Brilduiker	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	35
Fuut	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	15
Grote zaagbek	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	2
Aalscholver	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	15
Visdief	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	50
Zwarte stern	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	5
Smient	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	100 – 1000
Krooneend	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	1
Krakeend	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	20
Grauwe gans	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	20

	Soort in (vrij) grote aantallen aanwezig
	Soort in (zeer) kleine aantallen aanwezig
	Soort niet aanwezig

Voor de kust bij Muiderberg komen 13 vogelrichtlijnsoorten voor die dit deel gebruiken als rust-, slaap- of foerageergebied. Dit zijn Kuifeend, Tafeleend, Meerkoet, Brilduiker, Fuut, Grote zaagbek, Aalscholver, Visdief, Zwarte stern, Smient, Krooneend, Krakeend en Grauwe gans.

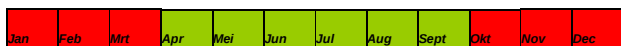
Temporele analyse – Voor de locatie bij Muiderberg geldt dat het grootste deel van de relevante soorten alleen in het winterhalfjaar aanwezig is. Voor enkele soorten geldt dat deze al vanaf de zomer (juli) aanwezig zijn (Zwarte stern, Krooneend en Krakeend). Enkele soorten zijn vanaf het voorjaar (mei) aanwezig (Visdief, Aalscholver).

Ruimtelijke analyse – Voor verschillende wintervogels is de oever bij Muiderberg een belangrijke locatie als foerageergebied. Er foerageren belangrijke aantallen kuifeenden, tafeleenden, meerkoeten, brilduikers en futen. De overige wintergasten zijn niet in belangrijke aantallen aanwezig. Aangezien de locatie bij Muiderberg alleen in de zomer als kitesurflocatie wordt gebruikt is een negatief effect op deze soorten uitgesloten.

Van de soorten die vanaf de zomer foerageren bij Muiderberg, is de Zwarte stern slechts in zeer kleine aantallen aanwezig. Belangrijkere foerageergebieden bevinden zich aan de noordkant van het IJmeer, bij Marken, en langs de Houtribdijk. Een negatief effect als gevolg van de kitesurfactiviteiten bij Muiderberg wordt niet verwacht. Voor de Krooneend ligt dit anders. In het Markermeer/IJmeer bevinden zich twee belangrijke locaties voor de Krooneend, gekoppeld aan de ligging van de kranswierwateren in het Natura 2000-gebied. Eén daarvan betreft de oeverzone bij Muiderberg. Bij kitesurfactiviteiten vanaf juli resulteert dit in een negatief effect op de Krooneend.

Aangezien Muiderberg in de huidige situatie een drukke watersportlocatie betreft, moet voor de kitesurfers een zone worden aangewezen *binnen de huidige watersportzone*, waar gekitesurft kan worden, zonder dat dit een negatief effect op de Krooneend veroorzaakt.

Conclusie – Op de locatie bij Muiderberg wordt alleen in de zomer gekitesurft (zie tabel 2.1). Een significant negatief effect op de aanwezige wintergasten (september tot en met maart) is derhalve uitgesloten. De locatie bij Muiderberg is ook een belangrijke locatie voor de Krooneend, welke vanaf juli aanwezig is. Kitesurfactiviteiten op deze locatie resulteren mogelijk in een (significant) negatief effect op deze soort, aangezien de soort op slechts twee locaties foerageert binnen Natura 2000-gebied Markermeer en IJmeer. Door een duidelijke zonering aan te brengen *binnen* de huidige watersportzone is kitesurfen ook van juli tot en met september mogelijk.

Opmerking - Het gebied bij de kustzone van Muiden is naast Vogelrichtlijngebied ook aangewezen in het kader van de Habitatrichtlijn voor het Habitatype 'Kranswierwateren'. Als gevolg van de kitesurfactiviteiten in dit gebied wordt geen effect verwacht op dit habitatype.

4.2 Kitesurflocaties IJsselmeer

4.2.1 Medemblik

De locatie Medemblik ligt ten zuiden van Medemblik ter hoogte van het Nesbos. Ten zuiden van deze locatie bevindt zich een natuurgebied waar verschillende vogels broeden.

Figuur 4.10 Ligging van de kitesurflocatie bij Muiderberg, inclusief de indicatieve begrenzing.

In de onderstaande tabel staat voor de kitesurflocatie bij Medemblik aangegeven welke relevante soorten aanwezig zijn ter plaatse van de locatie. Tevens staat weergegeven in welke maanden de soorten aanwezig zijn. Na de tabel wordt uitgewerkt of de aanwezigheid van de soorten een knelpunt oplevert.

Locatie	Soorten	Maand												Aantal
Medemblik (Zomer)	Topper	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	1100
	Kuifeend	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	2000
	Tafeleend	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	150
	Meerkoet	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	200
	Brilduiker	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	15
	Fuut	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	100
	Visdief	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	100
	Zwarte stern	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	10
	Smient	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	600
	Krakeend	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	5
	Toendrarietgans	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	10
	Wilde eend	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	350
	Grauwe gans	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	10
	Aalscholver	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	200
	Lepelaar	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	10
	Bergeend	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	10

	Soort in (vrij) grote aantallen aanwezig
	Soort in (zeer) kleine aantallen aanwezig
	Soort niet aanwezig

Voor de kust bij Medemblik komen 16 vogelrichtlijnsoorten voor die dit deel gebruiken als rust-, slaap- of foerageergebied. Dit zijn de Topper, Kuifeend, Tafeleend, Meerkoet, Brilduiker, Fuut, Visdief, Zwarte stern, Smient, Krakeend, Toendrarietgans, Wilde eend, Grauwe gans, Aalscholver, Lepelaar en Bergeend.

Analyse – De Topper, Kuifeend, Tafeleend, Brilduiker, Smient en Toendrarietgans komen alleen in de periode oktober tot en met maart voor. Aangezien alleen in de zomermaanden wordt gekitesurft levert dit voor deze soorten geen negatief effect op.

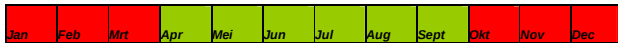
De Visdief en de Zwarte stern komen vanaf mei tot en met september voor de kust van Medemblik om te jagen op spiering. Aangezien dit vliegend jagende dieren zijn, zijn ze zeer

mobiel en eenvoudig in staat om bij een eventuele verstoring een rustigere locatie op te zoeken. Deze soorten zijn doorgaans ook minder aan één locatie gebonden. Negatieve effecten zijn dus uitgesloten.

Op soorten die meer locatiegebonden zijn en tevens in de zomerperiode aanwezig zijn is een effect niet op voorhand uit te sluiten. Dit geldt ondermeer voor de Krakeend, Meerkoet, Wilde eend, Grauwe gans, Aalscholver, Bergeend en Fuut. Op basis van de verspreidingsgegevens van deze soorten geldt echter in alle gevallen dat de soort slechts in zeer lage aantallen in de oeverzone voorkomt en het zwaartepunt van de verspreiding duidelijk elders in het Natura 2000-gebied hebben òf dat de soort langs vrijwel de gehele kustzone heel uniform in aanzienlijke aantallen voorkomt en minder plaatsgebonden is. Voor deze soorten geldt dat bij kitesurfactiviteiten in de zomermaanden (april tot en met september) dat geen negatief effect op de instandhoudingsdoelen van deze soorten wordt verwacht.

De Lepelaar is ook in lage aantallen aanwezig nabij Medemblik. Deze soort foerageert echter niet midden op het IJsselmeer, maar gebruikt hiervoor meer geïsoleerde wateren, bijvoorbeeld ten zuiden van Medemblik. De zone waar de kitesurfactiviteiten plaatsvinden, is niet geschikt als foerageergebied voor de Lepelaar.

Conclusie – Veel soorten zijn in het winterhalfjaar aanwezig nabij de oeverzone van Medemblik. Het gaat veelal om aanzienlijke aantallen, waardoor negatieve effecten bij het doorgang vinden van kitesurfactiviteiten in deze periode niet zijn uit te sluiten. In de zomer ligt dit anders. Er zijn wel vogels aanwezig maar vaak in lage aantallen en het zwaartepunt van deze soorten ligt niet nabij Medemblik. In deze periode kunnen kitesurfactiviteiten doorgang vinden.

Figuur 4.11 Smienten (Foto: Ludy Aarts)

4.2.2 Andijk

De locatie Andijk ligt ten westen van de jachthaven in een luwe kom. Ten westen van de locatie bevindt zich een natuurgebied, waar onder andere Roerdomp, Bruine kiekendief en veel rietvogels broeden.

Figuur 4.12 Ligging van de kitesurflocatie bij Andijk.

In de onderstaande tabel staat voor de kitesurflocatie bij Andijk aangegeven welke relevante soorten aanwezig zijn ter plaatse van de locatie. Tevens staat weergegeven in welke maanden de soorten aanwezig zijn. Na de tabel wordt uitgewerkt of de aanwezigheid van de soorten een knelpunt oplevert.

Locatie	Soorten	Maand												Aantal
		Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	
Andijk (Zomer)	Topper													1000
	Kuifeend													> 1000
	Tafeleend													100
	Meerkoet													250
	Brilduiker													50
	Fuut													100
	Visdief													50
	Zwarte stern													10
	Pijlstaart													25
	Smient													2500
	Kleine zwaan													> 5
	Krakeend													> 50
	Toendrarietgans													10
	Kolgans													100
	Wilde eend													> 500

Kenmerk R001-4637195FAA-kmi-V01-NL

Grauwe gans	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	> 250
Aalscholver	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	500
Lepelaar	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	> 25
Bergeend	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	> 25
Slobeend	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	> 20
Wintertaling	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	125

	Soort in (vrij) grote aantallen aanwezig
	Soort in (zeer) kleine aantallen aanwezig
	Soort niet aanwezig

Voor de kust bij Andijk komen 21 vogelrichtlijnsoorten voor die dit deel gebruiken als rust-, slaap- of foerageergebied. Dit zijn de Topper, Kuifeend, Tafeleend, Meerkoet, Brilduiker, Fuut, Visdief, Zwarte stern, Pijlstaart, Smient, Kleine zwaan, Krakeend, Toendrarietgans, Kolgans, Wilde eend, Grauwe gans, Aalscholver, Lepelaar, Bergeend, Slobeend en Wintertaling.

Temporele analyse – Een deel van de soorten gebruikt de oeverzone bij Andijk alleen als foerageergebied in de winter. Dit zijn de Toendrarietgans, Kolgans, Kleine zwaan, Smient, Brilduiker, Pijlstaart en Topper. Aangezien de kitesurfactiviteiten alleen in de zomerperiode plaatsvinden is op deze locatie op de wintergasten geen effect. De overige soorten gebruiken het deel bij Andijk echter ook (gedeeltelijk) in de zomer om te foerageren.

Ruimtelijke analyse – Voor waterplantenetters is de oeverzone voor Andijk een heel belangrijke foerageerlocatie. Naast een deel van de Friese kust is dit de locatie waar grote hoeveelheden waterplantenetters in de nazomer foerageren. Dit zijn onder andere de Smient, Pijlstaart, Kleine zwaan, Krakeend, Meerkoet, en de Tafeleend. Gezien de importantie van dit deel van het Natura 2000-gebied IJsselmeer is een effect op deze soorten en de soorten die hier al vanaf de (na)zomer (augustus – september) gebruik van maken, zoals de Wintertaling, Slobeend en Bergeend niet op voorhand uit te sluiten. Het gaat doorgaans om aanzienlijke aantallen, vergeleken met de overige aantallen op het IJsselmeer.

De vliegend jagende vogels, zoals de Visdief en de Zwarte stern ondervinden naar verwachting minder effect van de activiteiten, omdat deze soorten mobieler zijn en zich eenvoudiger verplaatsen tussen de verschillende foerageergebieden. Daarnaast geldt dat het gebied nabij Andijk niet van groot belang is voor deze soorten. Ditzelfde geldt voor de Aalscholver. Deze soort is jaarrond aanwezig, maar het gebied is niet van groot belang als foerageergebied. Een effect op deze soorten wordt niet verwacht.

Tot slot wordt het gebied nabij Andijk ook gebruikt door aanzienlijke aantallen lepelaars en geldt dit gebied daarmee als het belangrijkste foerageergebied van lepelaars in het Natura 2000-gebied. Aangezien lepelaars alleen in het voorjaar en de zomer aanwezig wordt een effect op deze soort verwacht.

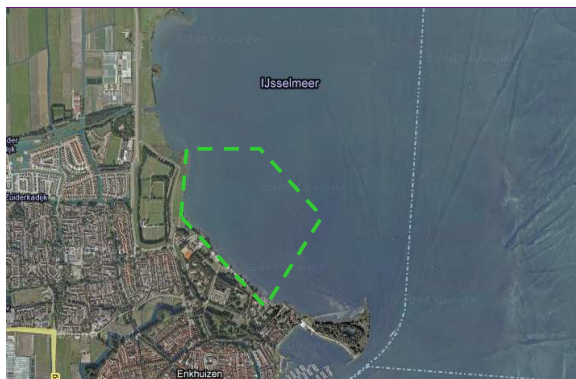
Conclusie – Andijk is voor zeer veel vogelrichtlijnsoorten het gehele jaar een belangrijke plaats om voedsel te zoeken. Voor veel soorten is het zelfs (vaak samen met de kustzone voor de Makkumer waarden) de enige locatie waar grote aantallen foerageren. Het gebied wordt niet alleen door wintergasten gebruikt, maar geldt ook voor veel vogels in de (na)zomer als één van de belangrijkste foerageergebieden in het Natura 2000-gebied. Gezien de importantie van dit gebied in zowel de zomer als de winter worden effecten als gevolg van kitesurfen niet uitgesloten.

Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	------	-----	-----	-----

Opmerking - Nabij Andijk bevinden zich naast grote hoeveelheden watervogels ook tal van andere (broed)vogels die zijn aangewezen in het kader van de Vogelrichtlijn. Dit zijn met name steltlopers (Goudplevier, Kluut, Wulp, Grutto, Kemphaan en Bontbekplevier) en verschillende rietbroeders (Snor, Rietzanger, Bruine kiekendief en Roerdomp). Dit zijn allemaal soorten die alleen in specifieke gedeelten van het IJsselmeer voorkomen. De soorten zijn niet meegenomen in de analyse, omdat ze niet direct binnen de invloedssfeer voorkomen, maar de aanwezigheid van deze soorten geeft de waarde van dit deel van het Natura 2000-gebied aan.

4.2.3 Enkhuizen

De locatie Enkhuizen ligt ten noorden van Enkhuizen. Nog noordelijker ligt een natuurgebied waar onder andere Rietzanger, Snor en Bruine kiekendief broeden.

Figuur 4.13 Ligging van de kitesurflocatie bij Andijk, inclusief indicatieve begrenzing.

In de onderstaande tabel staat voor de kitesurflocatie bij Enkhuizen aangegeven welke relevante soorten aanwezig zijn ter plaatse van de locatie. Tevens staat weergegeven in welke maanden de soorten aanwezig zijn. Na de tabel wordt uitgewerkt of de aanwezigheid van de soorten een knelpunt oplevert. De kustzone rondom Enkhuizen valt buiten het Natura 2000-gebied IJsselmeer. Aangezien de zone die hier niet toe hoort smal is, is de analyse uitgevoerd met het oog op mogelijke externe effecten op het Natura 2000-gebied.

Locatie	Soorten	Maand												Aantal
Enkhuizen	Kuifeend	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	250
	Tafeleend	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	10
	Meerkoet	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	100
	Brilduiker	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	10
	Visdief	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	50
	Fuut	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	100
	Smient	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	100
	Krakeend	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	5
	Kolgans	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	10
	Wilde eend	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	100
	Grauwe gans	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	50
	Aalscholver	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	> 3000
	Lepelaar	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	5
	Bergeend	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	5
	Slobeend	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	5
	Wintertaling	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	10

	Soort in (vrij) grote aantallen aanwezig
	Soort in (zeer) kleine aantallen aanwezig
	Soort niet aanwezig

Voor de kust bij Enkhuizen komen 16 vogelrichtlijnsoorten voor die dit deel gebruiken als rust-, slaap- of foerageergebied. Dit zijn de Kuifeend, Tafeleend, Meerkoet, Brilduiker, Fuut, Visdief, Smient, Krakeend, Kolgans, Wilde eend, Grauwe gans, Aalscholver, Lepelaar, Bergeend, Slobeend en Wintertaling.

Temporele analyse – Een deel van de soorten is alleen in het winterhalfjaar (oktober tot en maart) aanwezig. Dit zijn de Tafeleend, Brilduiker, Smient en de Kolgans. Als voldoende afstand tot de grens van het Natura 2000-gebied wordt bewaard is een negatief effect op deze soorten uitgesloten.

Enkele soorten zijn vanaf augustus aanwezig nabij de oeverzone van Enkhuizen. Dit betreffen de Kuifeend, Meerkoet, Krakeend, Wilde eend en Wintertaling. Tot slot zijn er enkele soorten jaarrond aanwezig of het gehele voorjaar en zomer. Dit zijn Aalscholver, Lepelaar, Bergeend, Slobeend, Grauwe gans, Wilde eend, Fuut en Visdief.

Ruimtelijke analyse – Voor soorten die in de (na)zomer aanwezig zijn is het van belang hoe deze ruimtelijk verspreid zijn binnen het Natura 2000-gebied en wat de importantie van de oeverzone bij Enkhuizen voor deze soorten is. Voor de Kuifeend geldt dat in de nazomer (juli tot en met september) met name de gebieden langs de Afsluitdijk en de Houtribdijk van belang zijn. Voor Enkhuizen komen ook enkele tientallen exemplaren voor, maar het zwaartepunt ligt duidelijk ergens anders. Een effect wordt niet verwacht als gevolg van kitesurfactiviteiten in deze periode. Ditzelfde geldt voor de Meerkoet, Krakeend, Wilde eend en Wintertaling; ze zijn aanwezig in de nazomer, maar niet in dergelijke aantallen dat van een effect sprake is. Delen elders in het gebied zijn veel belangrijker in deze periode van het jaar.

De Aalscholver heeft nabij de beoogde kitesurflocatie een kolonie, bij De Ven. Veel exemplaren uit deze kolonie foerageren in de nabijheid. Indien de kitesurflocatie op voldoende afstand van deze kolonie wordt gesitueerd is geen sprake van een negatief effect. Ditzelfde geldt voor de in het voorjaar en zomer aanwezige Lepelaar. De Lepelaar foerageert in een geschikt gebied ten zuiden van de kitesurflocatie. Door de kitesurflocatie goed te situeren ondervindt de Lepelaar geen effect.

Er bevinden zich geen belangrijke aantallen Slobeend en Bergeend nabij de kustzone. De Grauwe gans is wel in relatief grote aantallen aanwezig. Voor deze soort is het Natura 2000-gebied in de zomer ondanks de relatief hoge aantallen van ondergeschikt belang, en gebruikt het Natura 2000-gebied met name in de winter als rustplaats.

De Visdief is ook in de zomer aanwezig en gebruikt het gebied om te foerageren. De Visdief foerageert vliegend en is dus zeer mobiel. In geval van een eventuele verstoring wordt de Visdief geacht eenvoudig een andere foerageerlocatie op te zoeken.

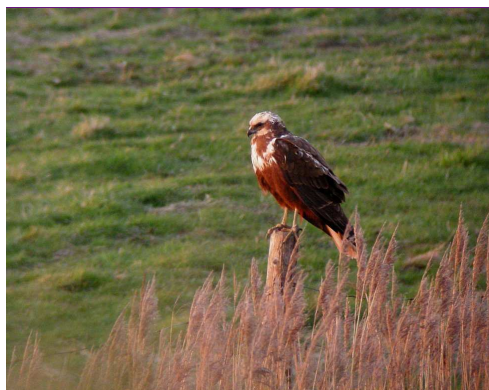
Conclusie – Afbakening van de kitesurfzone moet op voldoende afstand (minimaal 1000 meter) van de Aalscholverkolonie en foeragerende lepelaars worden gesitueerd. Indien dit het geval is, kunnen de kitesurfactiviteiten in de zomer doorgang vinden. Overige aanwezige vogels in deze periode ondervinden geen effect, omdat de aantallen zeer laag zijn, of het gebied van ondergeschikt belang is ten opzichte van andere locaties in het Natura 2000-gebied. In de winter komen wel belangrijke aantallen vogels voor en heeft het gebied voor enkele soorten een belangrijke functie. Aangezien de kitesurflocatie buiten het Natura 2000-gebied ligt, kunnen de activiteiten bij een goede zonering ook in het winterhalfjaar doorgang vinden.

Kenmerk R001-4637195FAA-kmi-V01-NL

Het is daarbij zaak dat er voldoende afstand wordt gehouden tussen de kitesurflocatie en de grens van het Natura 2000-gebied.

Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	------	-----	-----	-----

Opmerking – Ten noorden van de beoogde kitesurfzone bevindt zich een broedgebied van verschillende rietvogels, zoals Rietzanger, Snor en Bruine kiekendief. Tevens broedt de Bontbekplevier hier. Bij het inrichten van de kitesurfzone moet voldoende afstand worden bewaard tot dit gebied. Dit kan worden bewerkstelligd door een zeer duidelijke zonering aan te brengen.

Figuur 4.14 Bruine kiekendief (Foto: Bram Rijkse)

4.3 Kitesurflocaties Waddenzee

Op de Waddenzee komen twee locaties in aanmerking als mogelijke kitesurflocaties. Beide locaties liggen op Texel. Dit zijn Ceres en Dijkmanshuizen. Beide locaties liggen aan de zuidkant van Texel, nabij Oudeschild.

Figuur 4.15 Ligging van de kitesurflocatie bij Ceres, inclusief indicatieve begrenzing.

Figuur 4.16 Ligging van de kitesurflocatie bij Dijkmanshuizen, inclusief indicatieve begrenzing.

Analyse - De vogels die relevant zijn voor deze twee locaties zijn grofweg onder te verdelen in wintergasten en steltlopers. Voor de wintergasten geldt veelal hetzelfde als bij de overwinterende vogels op het IJsselmeer en het Markermeer en IJmeer. Zij slapen en foerageren in grote groepen voor de kust, ook de kustzone bij Ceres en Dijkmanshuizen wordt hiervoor gebruikt. Het gaat hierbij om soorten als Eider, Fuut, verschillende ganzensoorten, Topper, Smient, Brilduiker en Middelste zaagbek. Ondanks dat de aantallen die voor dit deel van de kust liggen klein zijn ten opzichte van overige delen van de Waddenzee is een effect in de winter op voorhand niet uit te sluiten.

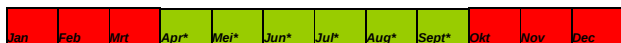
Veel steltlopers zijn ook in het voorjaar en de zomer en het najaar aanwezig en gebruiken de droogvallende platen bij eb als foerageergebied. Ten tijde van vloed zoeken zij hoogwatervluchtplaatsen in de omgeving op. De steltlopers die veel gebruik maken van de droogvallende platen bij eb nabij Ceres en Dijkmanshuizen zijn Wulp, Goudplevier, Tureluur en

Scholekster. Daarnaast kunnen ook verschillende strandlopers en ruiters de droogvallende platen gebruiken. De belangrijkste aantallen strandlopers en ruiters bevinden zich echter in andere delen van het Waddenzeegebied (Balgzand, Vlieland, kust van Groningen en Friesland). De belangrijkste droogvallende platen liggen overigens niet ter hoogte van Ceres en Dijkmanshuizen, maar ten zuiden (Balgzand) en ten noorden van deze locaties. Belangrijke hoogwatervluchtplaatsen liggen niet direct binnen de invloedssfeer van Ceres en Dijkmanshuizen. Er ligt een kleine hoogwatervluchtplaats ten zuiden van Ceres (circa 500 meter), welke gebruikt wordt door gemiddeld 250 – 1000 vogels. Ten noorden van Dijkmanshuizen ligt een vergelijkbare hoogwatervluchtplaats [Dankers *et al.*, 2007].

Aangezien bij volledig droogvallende platen geen kitesurfactiviteiten kunnen plaatsvinden is hier niet direct een knelpunt te verwachten. Er dient echter wel rekening te worden gehouden met het tijdstip waarop het eb is, want ook de periode ervoor en erna zijn voor veel steltlopers interessant om voedsel te zoeken. Maar er kan dan in theorie ook al gekitesurft worden, vanwege een ondiepe laag water. Om effecten op foeragerende steltlopers als gevolg van het kitesurfen ten alle tijden te voorkomen, mogen de kitesurfactiviteiten tot 3 uur vóór eb en vanaf 3 uur na eb.

Op de overige soorten (geen steltlopers of wintergasten) wordt geen effect verwacht. Vliegend jagende vogels, zoals de meeuwensoorten en sternachtigen zijn zeer mobiel en kunnen bij een eventuele verstoring eenvoudig naar een rustige locatie vliegen. Ditzelfde geldt voor de Slechtvalk. Daarnaast is het zo dat meeuw- en sternachtigen niet per definitie op de oeverzone of de slikplaten zijn aangewezen om voedsel te zoeken, zij kunnen dit ook op meer open water doen.

Bij de locatie Ceres op Texel bevindt zich nabij kust een Mossel Zaad Invang zoekgebied (MZI) [Wiersinga *et al.*, 2009]. Bij het afbakenen van de kitesurflocatie bij Ceres moet dit op ruim voldoende afstand zijn van deze MZI, zodat de MZI niet beïnvloed wordt.

* In deze periode mag alleen tot 3 uur voor eb en vanaf 3 uur na eb worden gekitesurft, om verstoring op steltlopers te voorkomen

Opmerking – De Waddenzee is naast vogels ook voor verschillende andere soorten en habitattypen als Natura 2000-gebied aangewezen. De Gewone en de Grijze zeehond komen algemeen in de Waddenzee voor, maar niet in de zone nabij Ceres en Dijkmanshuizen. Dit geldt voor zowel pups als volwassen dieren [Dankers *et al.*, 2007]. Van een mogelijk effect is dus geen sprake. Op overige soorten (vissen en de Nauwe korfslak) en de habitattypen is een effect eveneens uitgesloten.

Voor zover bekend zijn er geen kitesurfactiviteiten beoogd nabij Balgzand. Ook in de toekomst mogen geen activiteiten plaatsvinden in of nabij deze zone, vanwege het kwetsbare karakter van dit gebied en de grote waarde voor diverse vogels.

4.4 Kitesurflocaties Noordzeekustzone

4.4.1 Algemeen

In deze paragraaf worden de kitesurflocaties belicht, waarbij de kitesurfactiviteiten plaatsvinden op de Noordzee. Aangezien niet de gehele Noordzee is aangewezen als Natura 2000-gebied "Noordzeekustzone" betekent dit dat een deel van de kitesurfactiviteiten *buiten* het Natura 2000-gebied plaatsvinden. Deze worden kort toegelicht in paragraaf 4.4.2. De locaties waarbij de kitesurfactiviteiten wel *in* Natura 2000-gebied "Noordzeekustzone" plaatsvinden, worden toegelicht in paragraaf 4.4.3.

4.4.2 Kitesurfen buiten Natura 2000-gebied Noordzeekustzone

Langs de Noordzeekust bevinden zich diverse locaties waar gekitesurft kan worden, te weten Bergen aan Zee, Egmond aan Zee, Castricum aan Zee, Wijk aan Zee, IJmuiden, Bloemendaal en Zandvoort. De aangrenzende kustwateren zijn niet aangewezen als een Natura 2000-gebied. Vanuit de Natuurbeschermingswet gezien is er geen belemmering om hier jaarrond te kitesurfen.

Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	------	-----	-----	-----

Figuur 4.17 Fuut (Foto: Ludy Aarts)

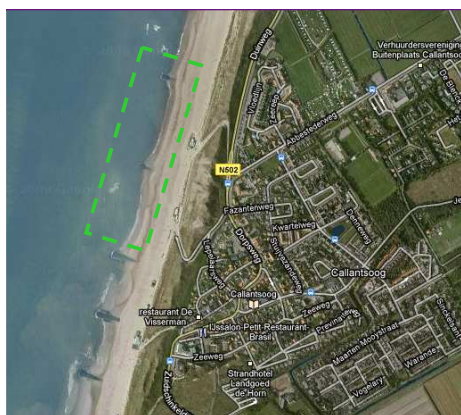
4.4.3 Kitesurfen binnen Natura 2000-gebied Noordzeekustzone

Binnen het Natura 2000-gebied Noordzeekustzone bevinden zich 4 beoogde kitesurflocaties, twee daarvan liggen Op Texel (Paal 9 en 17), één bij Callantsoog (figuur 4.19) en één bij Den Helder (figuur 4.20).

Kenmerk R001-4637195FAA-kmi-V01-NL

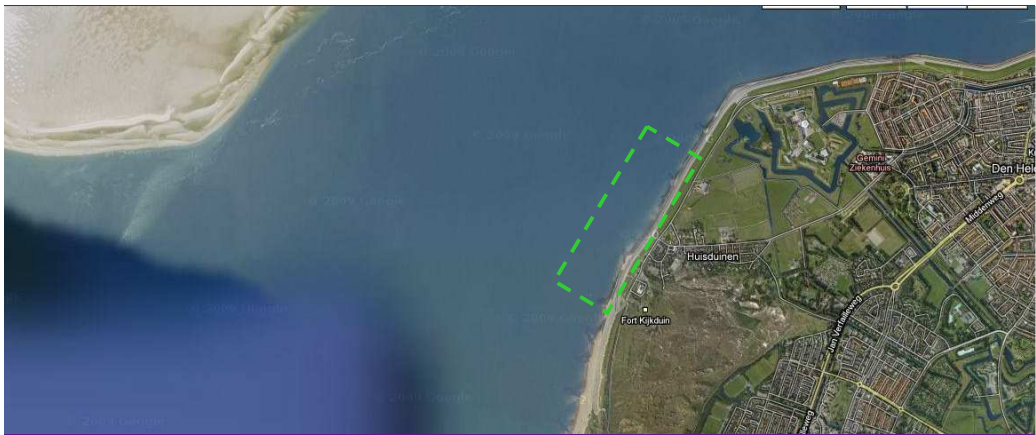

Figuur 4.18 Globale ligging van de kitesurflocatie bij Paal 17 (links) en Paal 9 (rechts), inclusief indicatieve begrenzing

Figuur 4.19 Globale ligging van de kitesurflocatie bij Callantsoog, inclusief indicatieve begrenzing

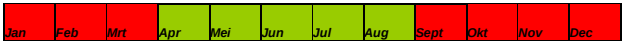
Analyse – De broedvogels waarvoor de Noordzeekustzone als Natura 2000-gebied is aangewezen zijn de Bontbekplevier, Strandplevier en Dwergstern. Geen van deze soorten broedt in of nabij gebieden waar kitesurfactiviteiten plaatsvinden. Dit levert in de zomermaanden geen knelpunt op.

Figuur 4.20 Globale ligging van de kitesurflocatie bij Den Helder, inclusief indicatieve begrenzing

De niet-broedvogels die in de wintermaanden gebruik maken van de kustzone zijn Roodkeelduiker, Parelduiker, Aalscholver, Topper, Eider en Zwarte zee-eend. Daarnaast is het gebied aangewezen voor een groot aantal steltlopers. Deze maken echter geen gebruik van het open water, waardoor een effect als gevolg van activiteiten in dit deel van het Natura 2000-gebied is uitgesloten. De vogels die in de wintermaanden wel voor de kustzone foerageren doen dit in de periode van circa september tot en met maart. De aantallen roodkeelduikers, parelduikers, zwarte zee-eenden en aalscholvers langs de Noordhollandse kust zijn laag in vergelijking met andere delen van het Natura 2000-gebied. Een uitzondering moet worden gemaakt voor de aantallen aalscholvers bij Noorderhaaks, ter hoogte van Den Helder, waar wel grote aantallen foerageren. De grootste aantallen roodkeel- en parelduikers bevinden zich nabij Vlieland en foerageren doorgaans wat verder uit de kust. De grootste aantallen zwarte zee-eenden bevinden zich bij Terschelling en Ameland.

Ondanks het relatief kleine aantal foeragerende vogels voor de Noordhollandse stranden is een effect als gevolg van de kitesurfactiviteiten op deze vogels niet op voorhand uit te sluiten en wordt geadviseerd kitesurfen alleen in het zomerhalfjaar toe te staan.

NB opmerking Noorderhaaks – Voor zover bekend zijn er geen kitesurfactiviteiten beoogd nabij Noorderhaaks. Ook in de toekomst mogen geen activiteiten plaatsvinden in of nabij deze zone, vanwege het kwetsbare karakter van dit gebied en de grote waarde voor diverse vogels en zeehonden.

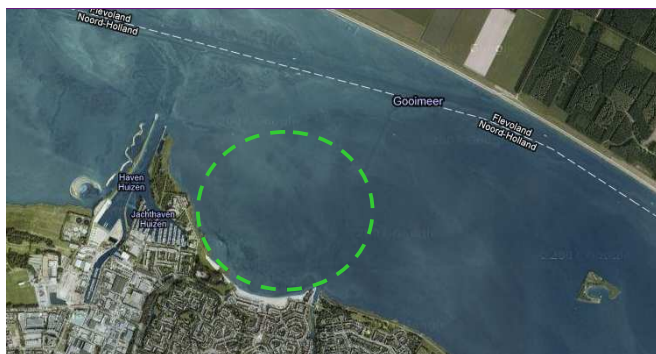
4.5 Kitesurflocaties Eemmeer & Gooimeer Zuidoever

4.5.1 Huizen

De kitesurflocatie bij Huizen ligt ten westen van de jachthaven van Huizen en ligt buiten het Natura 2000-gebied Eemmeer een Gooimeer Zuidoever. Het dichtstbijzijnde deel van het Natura 2000-gebied ligt ten westen van de (jacht)haven van Huizen.

Vanuit het oogpunt van natuurwetgeving kan op deze locatie jaarrond worden gekitesurft, zonder dat instandhoudingsdoelen worden geschaad. Belangrijke eis is wel dat het kitesurfgebied op een zodanige manier wordt afgebakend dat ook geen sprake is van effecten op vogelrichtlijnsoorten die wél binnen het Natura 2000-gebied verblijven. Concreet betekent dit dat er niet gekitesurft mag worden aan de westkant van de haven.

Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	------	-----	-----	-----

Figuur 4.21 Globale ligging van de kitesurflocatie bij Huizen, inclusief indicatieve begrenzing

4.5.2 Stichtse Brug

Evenals de locatie bij Huizen ligt de locatie bij Stichtse Brug ook buiten het Natura 2000-gebied. De afstand tot het Natura 2000-gebied is klein. De scheiding tussen de kitesurflocatie en het Natura 2000-gebied wordt gevormd door de A27 en de groenstructuur tussen de A27 en de locatie.

Figuur 4.22 Globale ligging van de kitesurflocatie bij Stichtse Brug, inclusief indicatieve begrenzing

Eemmeer en Gooimeer Zuidoever is aangewezen voor diverse soorten overwinterende eenden en zwanen en als broedgebied voor de Visdief. Onlangs zijn diverse zandplaten opgespoten, welke in de (nabije) toekomst gaan dienen als broedlocatie voor de Visdief. Deze toekomstige broedlocatie ligt nabij de kitesurflocatie, maar wordt wel gescheiden door de A27. Ditzelfde geldt voor de wintersituatie wanneer er veel overwinterende vogels foerageren en slapen. De A27 en de groenstructuur vormen een dusdanige barrière dat een effect op zowel de zomer- als wintervogels in het Natura 2000-gebied niet wordt verwacht. Dit betekent dat op deze locatie jaarrond kan worden gekitesurft.

Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	------	-----	-----	-----

Opmerking - Wat betreft de zomersituatie kan er nog aan toegevoegd worden dat op het eiland in het Eemmeer buiten het Natura 2000-gebied bijvoorbeeld dwergsterns hebben gebroed. Ten tijden van dit broedgeval hebben er ook kitesurfactiviteiten plaatsgevonden. Bij afbakening van de kitesurfzone moet voldoende afstand worden bewaard tot dit eiland.

5

Conclusies

5 Conclusies

De Provincie heeft opdracht gegeven om in kaart te brengen of, en zo ja, op welke wijze, het (potentieel) gebruik door kitesurfers van een aantal specifieke locaties significant negatieve effecten heeft op de instandhoudingsdoelstellingen in het IJsselmeergebied. Doel van dit onderzoek was daarbij om enerzijds een kennisleemte te vullen, maar anderzijds ook om een handvat te bieden voor de omgang met kitesurfen in het kader van de op te stellen beheerplannen.

Voor vrijwel alle kitesurflocaties die binnen Natura 2000-gebieden vallen is een (significant) negatief effect in het winterhalfjaar op voorhand niet uit te sluiten. Voor deze locaties wordt geadviseerd kitesurfen in deze periode dan ook niet toe te staan. In het zomerhalfjaar geldt veelal dat geen vogelrichtlijnsoorten aanwezig zijn in het beïnvloede gebied, of slechts in zeer kleine aantallen. In de meeste gevallen kan kitesurfen dus in het zomerhalfjaar worden toegestaan. Een duidelijke zonering is daarbij wel van belang om te voorkomen dat kitesurfers alsnog vogels in waardevolle broedgebieden verstoren.

Door voor de verschillende (potentiële) locaties aan te geven of, en zo ja onder welke voorwaarden, kitesurfen mogelijk is zonder (significant) negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen, is in dit rapport een waardevol handvat gegeven voor de (on)mogelijkheden van het mogelijk maken van kitesurfen in Natura 2000 gebieden. Deze informatie is waardevol als input voor de verschillende beheerplanprocessen. Wel moet in deze processen nog rekening worden gehouden met de eventuele effecten van cumulatie. Het is daarnaast goed mogelijk dat het kitesurfregime de op de langere termijn aanpassingen vergt. Dit zou eens in de 6 jaar moeten worden bekeken, gelijktijdig met het bijstellen van de beheerplannen.

Vanuit het oogpunt van handhaving is een snelle vergunning van kitesurfactiviteiten gewenst en kan niet gewacht worden tot de vaststelling van de beheerplannen. Als voorloper hierop wordt voor bepaalde locaties al een vergunning afgegeven. Zodra de beheerplannen gereed zijn, wordt gekeken of de bepaalde situaties moeten worden herzien.

Ook kan het zijn dat de op de langere termijn het kitesurfregime aanpassingen vergt. Dit wordt eens in de 6 jaar bekeken, gelijktijdig met het bijstellen van de beheerplannen.

Figuur 5.1 Meerkoet (Foto: Ludy Aarts)

6

Bronvermelding

6 Bronvermelding

[Dankers, N., Cremer, J., Dijkman, E., Brasseur, Dijkema, K., Fey, F., De Jong, M., en Smit, C., 2007]

Ecologische Atlas Waddenzee, Wageningen IMARES.

[Krijgsveld K.L., Smits, R.R., Van der Winden J., 2008]

Verstoringsgevoeligheid van vogels. Update literatuurstudie naar de reacties van vogels op recreatie. Rapport 08-173. Bureau Waardenburg en Vogelbescherming Nederland.

[Lensink R., Krijgsveld K.L., Van Horssen P.W., Lubbe S.K., Aarts B.G.W., Van Geest G.J., 2007]

Uitbreiding van de recreatievaart in het IJsselmeergebied tot 2030 in relatie tot de aanwijzingen als Natura 2000-gebied. Komen beschermde natuurwaarden in het geding? Rapport 06-048, Bureau Waardenburg.

[RWS RIZA, 2009a]

Vogelstelgegevens IJsselmeer periode 2000-2001 t/m 2004-2005. Ministerie van Verkeer en Waterstaat, Directoraat-generaal Rijkswaterstaat, Waterdienst. Februari 2009.

[RWS RIZA, 2009b]

Vogelstelgegevens Markermeer en IJmeer periode 2000-2001 t/m 2004-2005. Ministerie van Verkeer en Waterstaat, Directoraat-generaal Rijkswaterstaat, Waterdienst. Februari 2009.

[Wiersinga, W.A., Tamis, J.E., Smit, C.J., Brinkman, A.G. en Jongbloed R.H., 2009]

Passende Beoordeling voor Mosselzaadinvang (MZI) in Nederlandse kustwateren. Imares Wageningen UR, rapport C089/09.

Bijlage

1

Instandhoudingsdoelen relevante Natura 2000-gebieden

In deze bijlage worden de natuurwaarden van het studiegebied beschreven. "Natuurwaarden" is in dit kader een selectief begrip. In deze studie wordt onder "natuurwaarden" verstaan; de waarden waarvoor de Natura 2000-gebieden zijn aangewezen. De natuurwaarden worden beschreven aan de hand van het concept-gebiedendocumenten (Ministerie van LNV, 2007).

Natura 2000-gebied	Vogelrichtlijnsoort	Broedvogel	Instandhoudingsdoel	Landelijke Staat van Instandhouding*	Relevant voor deze studie (X = relevant)
		/ Niet-broedvogel			
<i>Eemmeer en Gooimeer</i>	Visdief	B	= / = / 400 paar	-	X
	Fuut	N	= / = / 160 vogels	-	X
	Aalscholver	N	= / = / 160 vogels	+	X
	Kleine zwaan	N	= / = / 2 vogels	-	X
	Grauwe gans	N	= / = / 300 vogels	+	X
	Smient	N	= / = / 4900 vogels	+	X
	Krakeend	N	= / = / 90 vogels	+	X
	Slobeend	N	= / = / 5 vogels	+	X
	Tafeleend	N	= / = / 790 vogels	- -	X
	Kuifeend	N	= / = / 2700 vogels	-	X
	Nonnetje	N	= / = / 10 vogels	-	X
	Meerkoet	N	= / = / 1700 vogels	-	X
<i>Markermeer en IJmeer</i>	Visdief	B	= / = / 630 paar	-	X
	Fuut	N	= / = / 170 vogels	-	X
	Aalscholver	N	= / = / 2600 vogels	+	X
	Lepelaar	N	= / = / 2 vogels	+	X
	Grauwe gans	N	= / = / 510 vogels	+	X
	Brandgans	N	= / = / 160 vogels	+	X
	Smient	N	= / = / 15600 vogels	+	X
	Krakeend	N	= / = / 90 vogels	+	X
	Slobeend	N	= / = / 20 vogels	+	X
	Krooneend	N	= / =	-	X
	Tafeleend	N	= / = / 3200 vogels	- -	X
	Kuifeend	N	= / = / 18800 vogels	-	X
	Topper	N	= / = / 70 vogels	- -	X
	Brilduiker	N	= / = / 170 vogels	+	X
	Nonnetje	N	= / = / 80 vogels	-	X
	Grote zaagbek	N	= / = / 40 vogels	- -	X
	Meerkoet	N	= / = / 4500 vogels	-	X
	Dwergmeeuw	N	= / =	-	X

	Zwarte stern	N	= / =	- -	X
<i>IJsselmeer</i>	Roerdomp	B	> / > / 7 paar	- -	X
	Bruine kiekendief	B	= / = / 20 paar	+	X
	Porseleinhoen	B	= / = / 15 paar	- -	-
	Bontbekplevier	B	= / = / 10 paar	-	X
	Kemphaan	B	= / = / 20 paar	- -	-
	Visdief	B	= / = / 2000 paar	-	X
	Snor	B	= / = / 40 paar	- -	X
	Rietzanger	B	= / = / 990 paar	-	X
	Aalscholver	B / N	= / = / 8000 paar = / = /	+ / +	X / X
8100 vogels					
	Fuut	N	= / = / 1300 vogels	-	X
	Lepelaar	N	= / = / 30 vogels	+	X
	Kleine zwaan	N	= / = / 20 vogels	-	
foerageergebied, 1600					
vogels slaapplaats					
	Toendrarietgans	N	= / =	+	X
	Kleine rietgans	N	= / = / 30 vogels	+	X
	Kolgans	N	= / = / 4400 vogels	+	
foerageergebied, 19000					
vogels slaapplaats					
	Grauwe gans	N	= / = / 580 vogels	+	X
	Brandgans	N	= / = / 1500 vogels	+	
foerageergebied, 26200					
slaapplaats					
	Bergeend	N	= / = / 210 vogels	+	X
	Smient	N	= / = / 10300 vogels	+	X
	Krakeend	N	= / = / 200 vogels	+	X
	Wintertaling	N	= / = / 280 vogels	-	X
	Wilde eend	N	= / = / 3800 vogels	+	X
	Pijlstaart	N	= / = / 60 vogels	-	X
	Slobeend	N	= / = / 60 vogels	+	X
	Tafeleend	N	= / = / 310 vogels	- -	X
	Kuifeend	N	= / = / 11300 vogels	-	X
	Topper	N	= / = / 15800 vogels	- -	X
	Brilduiker	N	= / = / 310 vogels	+	X
	Nonnetje	N	= / = / 180 vogels	-	X
	Grote zaagbek	N	= / = / 1300 vogels	- -	X
	Meerkoet	N	= / = / 3600 vogels	-	X

	Kluut	N	= / = / 20 vogels	-	
	Goudplevier	N	= / = / 9700 vogels	- -	
	Kemphaan	N	= / = / 2100 vogels	-	
			foerageergebied, 17300		
			vogels slaapplaats		
	Grutto	N	= / = / 290 vogels	- -	
			foerageergebied, 2200		
			vogels slaapplaats		
	Wulp	N	= / = / 310 vogels	+	
			foerageergebied, 3500		
			vogels slaapplaats		
	Dwergmeeuw	N	= / = / 50 vogels	-	X
	Reuzenster	N	= / = / 40 vogels	+	X
	Zwarte stern	N	= / = / 110 vogels	- -	
			foerageergebied, 11800		X
			vogels slaapplaats		
Waddenzee	Lepelaar	B / N	= / = / 430 paar = / =	+	
			520 vogels		
	Eider	B / N	= / > / 5.000 paar = / > /	+	X
			90.000-115.000 vogels		
	Bruine kiekendief	B	= / = / 30 paar	+	
	Blauwe kiekendief	B	= / = / 3 paar	+	
	Kluut	B / N	= / > / 3.800 paar = / = /	+ / -	X
			6.700 vogels		
	Bontbekplevier	B / N	= / = / 60 paar = / = /	+ / +	X
			1.800 vogels		
	Strandplevier	B	> / > / 50 paar	+	X
	Kleine mantelmeeuw	B	= / = / 19.000 paar	+	X
	Grote stern	B	= / = / 16.000 paar	+	X
	Visdief	B	= / = / 5.300 paar	+	X
	Noordse stern	B	= / = / 1.500 paar	+	X
	Dwergstern	B	> / > / 200 paar	+	X
	Velduil	B	= / = / 5 paar	+	
	Fuut	N	= / = / 310 vogels	-	X
	Aalscholver	N	= / = / 4.200 vogels	+	X
	Kleine zwaan	N	= / = / 1.600 vogels	-	X
	Toendrarietgans	N	= / =	+	X
	Grauwe gans	N	= / = / 7.000 vogels	+	X
	Brandgans	N	= / = / 36.800 vogels	+	X

	Rotgans	N	= / = / 26.400 vogels	-	X
	Bergeend	N	= / = / 38.400 vogels	+	X
	Smient	N	= / = / 33.100 vogels	+	X
	Krakeend	N	= / = / 320 vogels	+	X
	Wintertaling	N	= / = / 5.000 vogels	-	X
	Wilde eend	N	= / = / 25.400 vogels	+	X
	Pijlstaart	N	= / = / 5.900 vogels	-	X
	Slobeend	N	= / = / 750 vogels	+	X
	Topper	N	= / > / 3.100 vogels	- -	X
	Brilduiker	N	= / = / 100 vogels	- -	X
	Middelste zaagbek	N	= / = / 150 vogels	+	X
	Grote zaagbek	N	= / = / 70 vogels	- -	X
	Slechtvalk	N	= / = / 40 vogels	+	
	Scholekster	N	= / > / 140.000 – 160.000	- -	X
	Goudplevier	N	= / = / 19.200 vogels	- -	X
	Zilverplevier	N	= / = / 22.300 vogels	+	X
	Kievit	N	= / = / 10.800 vogels	-	X
	Kanoet	N	= / > / 44.400 vogels	-	X
	Drieteenstrandloper	N	= / = / 3.700 vogels	-	X
	Krombekstrandloper	N	= / = / 2.000 vogels	+	X
	Bonte strandloper	N	= / = / 206.000 vogels	+	X
	Grutto	N	= / = / 1.100 vogels	- -	X
	Rosse grutto	N	= / = / 54.400 vogels	+	X
	Wulp	N	= / = / 96.200 vogels	+	X
	Zwarte ruiter	N	= / = / 1.200 vogels	+	X
	Tureluur	N	= / = / 16.500 vogels	-	X
	Groenpootruiter	N	= / = / 1.900 vogels	+	X
	Steenloper	N	= / > / 2.300 – 3.000 vogels	- -	X
	Zwarte stern	N	= / = / 23.000 vogels	- -	X
Noordzeekustzone	Bontbekplevier	B	= / = / 20 paar	-	X
	Strandplevier	B	> / > / 20 paar	- -	X
	Dwergstern	B	> / > / 5 paar	- -	X
	Roodkeelduiker	N	= / =	-	X
	Parelduiker	N	= / =	?	X
	Aalscholver	N	= / = / 1900 vogels	+	X
	Bergeend	N	= / = / 520 vogels	+	X
	Topper	N	= / =	- -	X
	Eider	N	= / = / 26200 vogels	- -	X

Zwarte zee-eend	N	= / = / 51900	-	X
Scholekster	N	= / = / 3300	- -	X
Kluut	N	= / = / 120 vogels	-	X
Bontbekplevier	N	= / = / 510 vogels	+	X
Zilverplevier	N	= / = / 3200 vogels	+	X
Kanoet	N	= / = / 560 vogels	-	X
Drieteenstrandloper	N	= / = / 2000 vogels	-	X
Bonte strandloper	N	= / = / 7400 vogels	+	X
Rosse grutto	N	= / = / 1800 vogels	+	X
Wulp	N	= / = / 640 vogels	+	X
Steenloper	N	= / = / 160 vogels	- -	X
Dwergmeeuw	N	= / =	-	X

*Legenda Landelijke Staat van Instandhouding

+ Gunstig
 - Matig ongunstig
 - - Zeer ongunstig

Bijlage

2

Voorbeeld telgegevens

Markermeer en IJmeer

ECO-4.1b Vogels

Seizoenen 2000-2001 t/m 2004-2005

Driehoeksmosseleiders

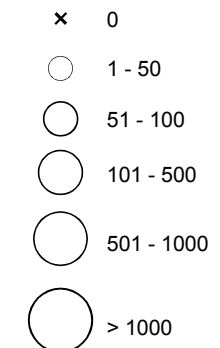
Kuifeend (november t/m februari)

Status: N2000-doel wordt bij huidig beheer en gebruik waarschijnlijk niet gehaald

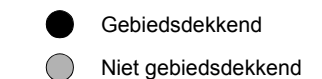
Legenda

 N2000-grens Markermeer en IJmeer

Gemiddeld aantal per telling

Telmethode

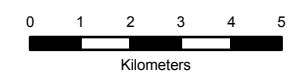

Bron: RWS RIZA

Referentie: N2000_0116

RWS WD, 19-02-2009

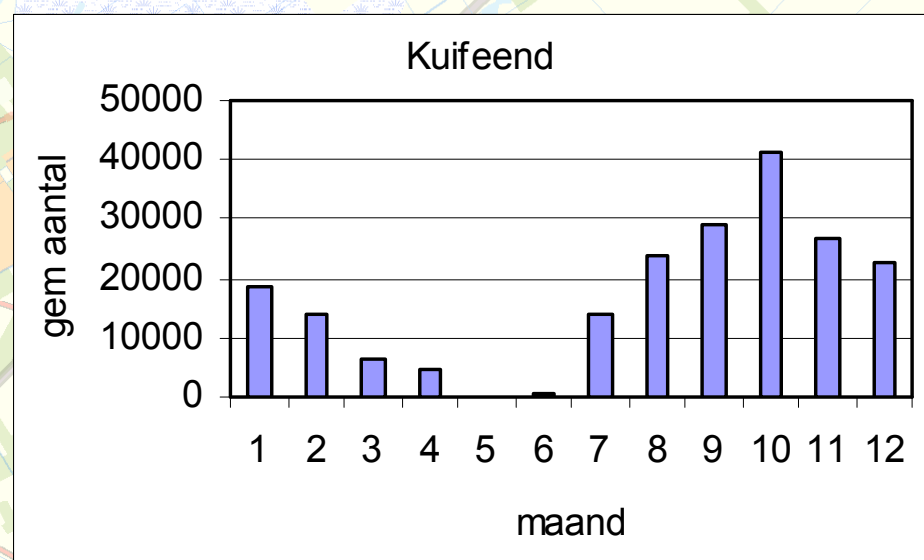

schaal 1:150.000

Ministerie van Verkeer en Waterstaat
Directoraat-Generaal Rijkswaterstaat
Waterdienst

topografische achtergrond © Topografische Dienst Kadaster

Bijlage

3

Kaarten relevante Natura 2000-gebieden